

TÁROGATÓ.

VEGYES TARTALMU LAP,

a gazdasági egyesület, vidéki és városi nőegylet s a Szamos-Tiszahát közlönye.

Megjelenik:

Hetenként egyszer, Kedden.

Szerkesztői iroda

Kiadó-hivatal,

hová a hirdetések és előfizetési pénzek utasítandók, templom-utca 548. sz.

Előfizetési feltételek:

Helyben egész évre 4 fl., fél évre 2 fl. Házhoz hordva, vagy vidékre postán, egész évre 4 fl. 50 kr., fél évre 2 fl. 25 kr.

Egyes szám ára: 10 ujkr.

Kovács Márton,

felelős szerkesztő s kiadó.

Hirdetések ára:

hasábos *gármondsor egyszeri hirdetésnél csak 6 kr. kétszerinél 5 kr.

Bélyegdíj minden beigt. átsért 30 kr.

A nyilttérben a háromhasas gármondsor beigtatási díja 20 kr.

I.

KÖRÖZVÉNYEK

a megyei hatóságtól.

3547/1865

A es. k. bécsi gazdasági egylet 1866-ban *gazdasági s erdészeti kiállítást* fog rendezni, összeköttetésben mezei s erdei gazdáknak való háziszor kiállítással.

A kiállítás helye Bécsben a Prater; megnyittatik majus közepén, tart május végéig, azonban még két héttel meghosszabbíthatatik.

A kiállítás főosztályai:

I. A mezei s erdei gazdaság, valamint ezek ipara s technikájának terményei, minden reájok vonatkozó gyűjteményekkel együtt.

II. Állatok u. m. lovak, szarvasmarha, juhok, sertések, aprómarha és ebek.

III. Gépek, mezei s erdei gazdasági eszközök.

IV. A mezei s erdei gazdáknak szükséges házieszközök.

Gépek és eszközök a bel- és külföldről, a mezei és erdei gazdaság terményei, barmok és háziszorok azonban csak a bel-földről fogadtatnak el.

A termények, gépek, eszközök s háziszorok kiállítása elejétől végig állandó lesz, a barmok azonban a következő rendben fognak kiállítatni:

1. A szarvasmarhák s juhok, a hizott marhák- s juhokkal együtt, az első négy napon.

2. A lovak, sertések s tollas állatok, a hizott sertésekkel s aprómarhával együtt a reá következő négy napon.

3. A kutyák ezután két nap.

Az egyes osztályok közt egy-egy nap hézagul marad.

A barmok, termények s háziszorok fedett helyiségekben helyeztetnek el; a gépek s eszközök csak a mennyiben ez szükséges volna.

Minden kiállítandó tárgy legfölebb 1866. évi február 15-éig bejelentendő, és pedig bejelentési jegyek mellett, melyek a kiállítási bizottmánytól díj nélkül kaphatók.

A bejelentési jegyek két példányban küldendők be; melyek egyike, a bejelentett tárgy elfogadása esetében a kiállítási bizottmány aláírásával ellátva, a bejelentőnek visszaszolgáltatik, hogy felvételi jegyül szolgáljon. Csak ennek előmutatása mellett fogadtatnak el a bejelentett tárgy a kiállításra, s adatik vissza annak végével.

A bejelentett tárgyak elnemfogadása felett a bizottmány határoz, indokainak kimondása nélkül.

A kiállított tárgy a meghatározott idő előtt a kiállításból vissza nem vehető.

A tárgyak odaszállítása, kinálkozása, felállítás s visszavételéről a kiállítók saját

veszedelmök- és költségökre, magtik, vagy megbizottjaik által kötelesek gondoskodni, csak világos kívánat esetében fogja a kiállítási bizottmány e fáradságot emberei által, a költségek megtérítetése mellett eszközölni.

A gépek, eszközök és háziszorok kiállítási helyiségek használatáért, utóbb kihirdetendő mennyiségü helypénzt fizetnek.

A társulat a kiállított tárgyaknak tűz elleni biztosítását a kiállítás tartama alatt magára vállalja.

A kiállított tárgyaknak sem megsérüléséről, sem elveszéséről jót nem áll, de gondoskodni fog őrizetökről.

A kiállítási tárgyak szállításánál díj mérséklésről vasutakon és gőzhajókon oda és vissza, lehetőleg gondoskodni fog, s e lépéseinek eredményét közhírré tendi.

Lépéseket teend az iránt is, hogy a kiállítási tárgyaknak az osztrák vámvonalon való átszállításánál, valamint a bécsi fogyasztási adó-vonalon a szükséges vám és adó mentességet kieszközölhesse.

A barmok őrzése és etetése a kiállítók dolga; a kiállítási bizottmány azonban magot és takarmányt szabott áron készen tartand.

Ugyiszintén a gépeknél szükséges tüzelő szerrel is; a kiállító kívánására megtérítés mellett gondoskodni fog.

Mindenemü kiállítási tárgyak részére fognak díjak kiosztatni, melyek részint ezüst és bronz érmekben, részint pénzben s megtisztelt elismerésekben állnak, és az állam kormány által — a mire van remény — még külön kitüzendő díjakon kívül, 10,000 o. é. forintba fognak rugni.

A jutalom kitüzés részletes programja annak idejében ki fog hirdettetni, a mint a es. kir. kereskedelmi és nemzet gazdasági minisztériumnal e tárgyban kezdett alkudozások be lesznek fejezve.

E kiállítás, mindenestre minden eddig Ausztriában rendezett kiállításnál nagyobb számú pénzjutalmakkal fog rendelkezhetni, valamint remény van az iránt is, hogy különös kiváltságos fontosságu gazdasági ágagra nézve jelentékeny császári díjak fognak ki tüzetni.

A díjak odaitélését egy, e végre hivattott jutalomosztó bíróság eszközölni, s azok kiosztása a kiállítás végén ünnepélyesen fog megtörténni.

Oly nyeremények *kisorsolása* is fog rendeztetni, melyek a kiállítási tárgyak közül lesznek megvásárlandók.

Minden kiállítónak szabadságában áll saját kiállított tárgyaira azok eladási árát feljegyezni, és eladásukra lépéseket tenni, azon feltétel alatt azonban, hogy az eladott tárgy a kiállítás mindvégig megmarad.

Azon kiállítók számára, kik benne részt akarnak venni, a kiállított tárgyakra árverés fog tartatni, és pedig a barmokra nézve a minden osztály számára kiszabott kiállítási

idő, az állandón kiállított tárgyakra nézve pedig az egész kiállítás végével.

Mindenemü közlemények, tudakozódások, küldemények sat. bérmentve a es. kir. gazdasági egylet kiállítási bizottmányához címzendők. — A központi választmánytól Herceg Colloreda-Mannsfeld József s. k. Elnök. Dr. Fuchs Adalbert állandó titkár.

Mi is a nagyméltóságu magyar királyi Helytartótanács folyó hó 14-én 62028. szám alatt kelt intézvénye folytán, ezennel közhírré tétetik.

Szatmárt 1865. évi sept. 5-én.

3547/1865

Hogy a folyó évi julius 13-án 2743. szám alatt kelt körözvény szerint a forgalomból kivett pengő pénzre szóló bankjegyek, és 1858-ik évi januarius 1-ről kelt 10 o. é. fitra szóló, veresnyomatu bankjegyek beváltásának elmtlasztásából eredhető károktól az árva- és letéti-pénztárak, valamint egyes gyámoltak és gondnokoltak is megóvassanak, de a letétemények és árva vagyoni kezelésére és a feletti felügyeletre hivattott közegektől és hatóságoktól is az említett mulasztásból reájok hárullható felelősség súlyos következményei elháríttassanak, a nagyméltóságu magyar királyi helytartótanács folyó évi julius 31-én 59507. szám alatt kelt intézvénye folytán, felhivatnak az illető hatóságok, miként kellően intézkedjenek, hogy az említett pénztárakban vagy egyes gyámok és gondnokok kezelése alatt levő tömegekben netalán találtato fentérintett bankjegyek késedelem nélkül beváltassanak.

Ezuttal megjegyeztetvén,

1-ör, hogy 1867. január 1-től kezdve a bank többé nem köteles a pengő pénzre szóló bankjegyeket beváltani, vagy becsereálni s ezen bankjegyek becserelése végett legtelegebb 1866-ik év végeig írásban a bécsi bankigazgatósághoz kell fordulni;

2-ör, hogy az 1858. január 1-ről kelt 10 ausztriai értékü forintba szóló veresnyomatu bankjegyek még csak folyó évi september végeig fogadtatnak el minden bankpénztáraknál, 1865. october 1-től pedig 1871. september végeig azok becserelése végett hasonlóan írásban a bécsi bankigazgatósághoz kell fordulni.

Kelt Szatmárt, 1865. évi sept. hó 7-én.

Szatmár, sept. 15. 1865.

Néhány szó a Szatmár városa által felvenni szándékelt törlesztési kölcsönre.

Mint minden közintézkedésnek, ugy ezen város közönsége által czélba vett törlesztési kölcsönnek, vannak barátai és vannak elleni. És ezt ott, hol az eszmék fejleményei, különböző irányban törekednek a közös czél

felé, — nemcsak természetesnek fogja találni mindenki: sőt becsületükre szolgál az illetőknek bebizonyítani azt, hogy a közügyek iránti részvételük nemcsak alkalom, idő és körülményekhez kötött közömbösség, — de valódi kötelességérzettel párosult ügyesrétet és odaadás.

Azonban a mennyire érdemesek a közbeesülésre azok, kik észszerű számításra nyugvó nézetük nyilvánításával támogatást nyújtanak a nagy horderejű intézkedés ildomos megoldásához: épen annyira kárhözható lehet azokat, kik a mindnyájunkat egyaránt érdeklő fontos kérdésben, nemcsak véleményökkel zaklatják közönségünket, sőt kívül a közintézkedés helyén, a községi háztartás sok oldalú nehézségei nem ismerő polgártársainkat, — a kérdésből politikai vásút csinálva, — tévútra vezetni igyekeznek.

Miután a törlesztési kölcsön tárgyában többrendű polgártársaink intéztek hozzánk felvilágosító kérdéseket, kötelességünknek tartjuk helyi lapunkban tájékoztatót néhány szót szólni.

Mindnyájunk előtt ismeretes azon körülmény, hogy már több évvel ezelőtt, — a város azon időbeni kormányzó területe, — a kor igényei által követelt többrendű intézkedések eszközölhetése tekintetéből, majdnem kétszáz ezer forintig terjedő kölcsönt vett fel, különböző közintézetek- és magánosoktól.

A felkölcsönzött tartozásokból azonban a város, vesztett urbériségeiért kapott kárpótlásaival, — valamint eszelekvő tőkéből eszközölt bevételai által, — lefizetett annyit, hogy jelenben szenvedő tőkékbeni tartozása mintegy százharminczháromezer forintot tesz.

Ezen tartozásnak fizeti jelenben 6%-tólját anélkül, hogy ezen fizetés által tartozásából valami apasztatnák.

Ezen szenvedőleges tőkék visszafizetéséről gondoskodni, mulasztathatlan kötelessége lenne a város közönségének, még azon esetben is, — ha a kamatok pontos fizetése mellett, a tőkék felmondásával nem fenyegetnének. Mert a községi pénzügyi állapot tisztába hozatala, minden rendezett háztartásnak első feladata.

Azonban vizsgáljuk meg, miként állnak dolgaink e tekintetben.

Egy percig sem vagyunk biztosak az iránt, vajjon többrendű hitelezőink közül melyik, és mely időben mondja fel tőkét, s így nem tudhatjuk minő mértékben idéztethetik elő háztartásunknál a fizetési zavar.

Már ez idő szerint is mintegy 30 ezer forint mondatott fel, melynek kifizetéséről gondoskodni mellőzhetlenül szükségessé vált.

De mit tennénk azon esetben, ha ezen felmondások az egész összegre nézve egymásután következnenek?

Valamint a jelenben felmondottakra, úgy az ezután felmondandókra, vagy községi vagyunk egy részének eladása, vagy a községi adóerő rendkívüli megerősítése által szerezhetnénk csak kielégítési alapot.

Vizsgáljuk meg mind a két módot.

Ha községi vagyunk eladása által kívánnók kielégíteni hitelezőinket, — jelen pénzügyi viszonyaink között, oly jelentékeny mennyiségű vagyont kellene elpredálnunk, melynek elvesztett jövedelme, nagy mértékben venné igénybe a községi adóerőt. De kilátásunk sincs arra, hogy ingatlan birtokainkból, egy ezen összegnek megfelelő részt nélkülözni, helyi viszonyaink figyelembevételével, lehetővé válhatnák. Így tehát, ily uton akarni segíteni magunkon, annyi lenne, mint nevelni a bajt, mely most is már elég nagyra nőtt.

Ha a községi adó felvetése útján akarunk kielégítést eszközölni, ez annyit tenne, mint oly terhet hártani vállainkra, melynek elviselésére képtelenek lennénk. Itt valóban

az orvosság sokkal rosszabb lenne magánál a betegségnél.

Jelen állapotunk sinecurája tehát, csak szaporitáná azon nehézségeket, melyeket terhesebb alakban lennénk kénytetve hátrahagyni utódainkra, mint vettük át elődeinktől azokat.

Helyzetünk követeli, hogy magunkon segíteni minél előbb törekedjünk.

De igyekeznünk kell még terjedelmesebben megismerkedni háztartási nehézségeinkkel.

Néhány éve már, mióta a községi háztartásban megállapított szükségletek fedeztetére kijelölt összeg behajtása, a kívánt sikert nem eredményezhetvén, oly helyzetbe jutottunk, hogy e folyó évben, — még pedig közelebb már annak végéhez, — midőn 70 ezer forint fedezetre kijelölt összegünk ez évbeni behajtása, majdnem a lehetetlenséggel határos: a halasztást nem szenvedhető szükségletek, hitel eszközzése mellett teljesíthetvén, a háztartási zavar legkellemetlenei bikét idézte elő.

Hogy e tekintetben az évi előirányzatban történt téves megállapodás, nagy fontossággal bírt, tagadni nem lehet.

Hímnünk kell azt is, hogy erősebb administratio kevesbithette volna a cselekvő követeléseket, — azonban a katonai végrehajtások szigora mellett mutatkozó adóhátralékok, arról győznek meg mindnyájunkat, hogy szegények és pénztelenek vagyunk.

Azonban ezen általunk felemelt háztartási zavar elszüntetése, majdnem elsőbbségi rangú az előbbinél.

Sülyedni fogna az naponként. Elveszítene hitelét, mert fizetni nem tudná szenvedőleges tőkék kamat tartozását, s így általános tőke felmondást idézhetne elő. Be lenne hitele állítva kereskedésekben, vállalkozókban, mesteremberekben. Az általános zavar nevednék az egyházi és iskolai fizetések eszközzésénél, — a hivatalnokok kielégítésénél, — eszeledek és szolgák kifizetésénél.

Ily körülmények között tétlenül maradni, annyi lenne, mint szándékosan rohami a sülyedés örvényébe, melyet kikerülni hatalmunkban állana.

És erre a jelen viszonyok között egyetlen mód mutatkozik, t. i. egy törlesztési kölcsön felvétele.

Míg szenvedőleges tőkék után fizetendő 6%-tól mellett, végtelenül magunkon maradt terhünk: addig 1%-tólival pótolva a kamat fizetéseket, — 29 1/2 év elteltével — telermentesek maradhatunk.

Igaz ugyan, hogy a birodalom jelen pénzügyi helyzetében, nem mutatkozik kilátás arra, hogy czélba vett kölcsönünket minden levonás nélkül eszközölhessük: mindazonáltal a létező hitelintézeti szabályok figyelembe tartásával, az intézeti záloglevelekben felveendő kölcsön börzei árfolyama, több előnyt nyújt jelen állapotunknál.

Vessünk hát ezekre is egy rövid pillanatot, s tekintsük meg azon hitelintézeteiket, melyekhez a kölcsönért fordulhatunk.

Hogy magánosoktól e törlesztési kölcsön meg nem szerezhető, azt mindenki tudja, — mert pénzüket jobban jövedelmeztetni igen sok ut van megnyitva előttük.

A külföldi tőkék ajtaja egészen zárva előttünk, — vagy ha megnyitható lenne is rendkívüli áldozatokba kerülne.

A magyar földhitelintézet záloglevelei 80 árfolyamban állván, 34 és 1/2 év törlesztési idő mellett tetemes veszteséget hozna kilátásba, főleg ha még figyelembe vesszük azon körülményt is, hogy a mennyiben e helyzetből kibontakozásunk sürgős intézkedést követel, kérvényünk tárgyalására, a sorozati rend megtartása mellett egy évnél hamarabb nem számíthatnánk. Ha pedig sorozaton kívül kellene tárgyalatni kérvé-

nyünket, azon kötelezettség miatt, mely ezzel kapcsolatos, t. i. hogy a kiadott záloglevelek 9 hónapokig el nem árúszhatók, ismét jelentékeny veszteséget idéznének elő. Így tehát a jelen árfolyam mellett, mint igen drága kölcsön nem használhatnánk.

A bécsi nemzeti bank záloglevelei kedvezőbb árfolyamnak örvendenek ugyan, — mert tizzel magasabbak a magyar földhitelintézeténél, — azonban Magyarországra csak tíz évi hitel rendeltetvén el alapszabályai-ban, részünkre igénybe vehetőnek nem vélnénk, még akkor sem, ha az általunk szükségességnek találandó összegig a hitel megnyitnánk.

A bécsi földhitelintézet ezüst értékű záloglevele börzei értéke 93 a. é. ft ugyan, de az intézeti szabályok folytán foganatosítandó költségek után majdnem 90-re esnek le.

E kölcsönnek ezüstben fizetendő járuléka első tekintetben bár vissza riasztó, mindazonáltal előnyt tüntetvén fel a többiek felett, tegyük számítás az érdemben, még pedig figyelemmel a történhető eventualitásokra.

Az ezüst jelenlegi agioja 7. Azonban ha átlagos számítás akarunk 15 sőt 20 éven keresztül, átláthatjuk, hogy közép számítás szerint az esés és emelkedés, összehasonlításával a 10-et nem haladta meg.

Azonban mi számítva minden eshetőségekre, vegyük fel a legrosszabb eseteket.

A politikai viszonyok, az agió magasra emelkedését egy időre előidézhetik ugyan, de ennek állandó magasságbani megmaradása majdnem lehetetlen.

Fektetjük tehát számításunkat az eshetőségek egyik legsúlyosabbikára, t. i. arra, hogy a bécsi földhitelintézettől fölveendő záloglevelek 7 es törlesztési kamatait, az egész 29 és 1/2 törlesztési években keresztül, átlagosan 15 agió utánfizetéssel törlesztvén. Ugy hisszük kedvezőtlenebbet, ildomos pénzügyi fogalom mellett kilátásba hozni nem lehet.

Az eshetőségek ezen kedvezőtlen körülményei között 100 ezer forint záloglevelekbeni kölcsön 29 és 1/2 évek alatt átlagosan 15 agióval fizetett törlesztési összege tenne . . . . . 237,475 o. é. ft.

Most már részünkre ezen 100 ezer forint névértékű záloglevél csakis 90 ezer o. é. forintot képviselvén, tegyük számításba ennek 29 és 1/2 évi 6-os járulékát, mely összesen teszen a fentirt időre . . . 159,300 o. é. ft. Ehhez tegyük számításba a 90,000 ft tőkét, ezeknek összege teszen . . . 249,300 o. é. ft, levonva már ebből általunk az eshetőségek legsúlyosabbiká szerint átlagosan 15 agióval fizetett törlesztési 237,475 o. é. ft, a legnagyobb eventualitások között mutatkoznék nyeresemény . . . 11,825 o. é. ft és azon előny, hogy azon idő leteltével tartozás mentesek maradnánk.

Ha a czél szerű beruházásokba fektett kölcsön ily előgondoskodásokkal eszközöltetett volna, akkor a mi intézkedésünk szükségége nem merülne fel.

De vessünk számot most ennek évenkénti terheivel is.

Tegyük fel, hogy szenvedőleges tartozásunk teljes letörlesztésére, valamint községi háztartásunk rendezésére szükségeslendő előlegként, 200 ezer ftot vennénk fel záloglevelekben.

Az általunk 133 ezer forint tőke tartozás után jelenben fizetett 6%-tól 7980 ft terhel, szaporodnék a legmagasabb számítás szerint fizetendő agió alapján 8050 ft évi terhel.

Ezen évi terhelből minden es. direct adó ft után esnek 3 kr, s így összesen 24 krajczár.

Ezen látszólagos adó szaporodás a községi háztartás rendezésével magától

eny
gel
nél,
érin
kébe

felé
talu
300
tásb
szer
beru
köz
házt
lyez

lenb
nyer
az a
esétl

háro
nák
heit.

rat,
mell
tése
ben

mén
köle
szab
szeri
tőké
logle
val,
nek,
konf
tartá
előle
tand
fordi

kunk
házt

men

lalko

1—
T
máron
telken
2 élő
sertés
raz p
lévő
álló s
delyes
tartoz
köblő
tagbar
kézből
dekor
lyessen
Sz

A
ismer
sége
felvét
1—

E
gimm
és N

enyésznék el, sőt az adó tetemesebb összeggel lenne alább szállítható azon mennyiség-nél, mely jelenben a törlesztési kölcsönnél érintett 200 ezer ft törlesztési kamat érdekében emelkedésként mutatkoznék.

Mellőzve tehát a tervezett vendéglő felépítésre czélbavett összeget, mely az általunk első alkalommal megszerezhetni vélt 300 ezer ft törlesztési kölcsön akkori kilátásba helyezett, de már meghiusult előnye szerint szinte nem lett volna czélszerűtlen beruházás, igyekezzünk működni azon, hogy községi bonyolódott helyzetünkön segítve, háztartásunkat rendes állapotába visszahelyezhessük.

Hosszas fáradozások után legalább jelenben jogosultak vagyunk a kölcsön megnyerhetőségének reményére. Használjuk azért az alkalmat, nehogy elérkezzék a szerencsétlen már késő.

A törlesztési kölcsön mellőzésével reánk háromlandó községi terhek tetemesen fogják meghaladni a törlesztési kölcsön terheit.

Ugyanazért hitünk szerint csak jóakarattal, józan és tiszta felfogással, s a lappangó mellékes czélok szerepeltetésének elszüntetésére kívántatik arra, hogy valaki ez ügyben határozott irányt követhessen.

Nem szabad mellőznünk azon körülményt, hogy a mennyiben ezen törlesztési kölcsönnél, a törlesztési kamatokon kívül, szabadságában áll a hitelezőnek tetszése szerint apasztani tartozását, még pedig a tőkében visszafizetésüként, az intézeti záloglevelek névérték szerinti elfogadtatásával, feladatul maradna a város közönségének, úgy a város cselekvő tökéiből időszakonként behajtandó összeget, mint a háztartási cselekvő hátralékok fejében kiadandó előleget, az azokból időszakonként behajtandó összeggel együtt tőke apasztására fordítani.

Alig merült fel községi kérdés korszakunkban, mely nagyobb horderővel birna háztartásunk érdekében.

Óhajtott volna, hogy a fontos ügy ment lehetne a politika kalmárkodásaitól.

A szegény közönség, kinek napi foglalkozása czélszerű elintézésében tiszta fo-

galmát kétségbe vonni nem lehet, ily ügyben rossz akarat által könnyen félrevezethető.

Különbösen is a természetből kiindult józan okoskodás, hasznosabb szolgálatot tesz a mesterkéltségek ámitásoknál.

Nagyon kívánatos lenne szóval, hogy e kérdésre lappangó egyéni érdekek ne lennének csatolva.

T ö b b e n.

HELYBELI HIREK.

* A szatmármegyei fiók-gazdasági egyesület az alapszabályok értelmében rendes közgyűlést folyó évi szeptember 27-kén, mint a mihálynap, vásár 2-ik napján délelőtt 10 órakor Szatmártt a városi tanács-teremben fogja tartani, melyre az egyesület minden tagjai az egész gazda közönséggel együtt tisztelettel meghívottak.

Farkas Antal, egyesületi jegyző.

* A Szatmár városi kaszinó azon részvényes tagjai, — kik részvény és egyéb az egyesületet illető, — s ezen év elejéig terjedő tartozások lefizetésével hátralékosok, — az egyesületi közgyűlés f. évi május 7-ik napján tartott határozata által, — e lapok hasábjain, oly móddal határozattak a fizetésre felhívni, — hogy mulasztás esetében, a fizetési felhívás, a hátralékban lévők nevei kijelölésével fogna ismételtetni, — és ha eredményt ez sem eszközölne, ellenök törvényes eljárás foganatba vétetni.

E határozat foganatosítását mellőzhetővé tenni, egyedül az illető hátralékban lévő uraknak állván hatalmokban, — tisztelettel kéretnek fel, — a befizetések eszközölése által, ezen ügyben tovább folytatandó intézkedések elszüntetését lehetővé tenni sziveskedjenek.

Szatmártt, sept. 18. 1865.

Pecz István, c. pénztárnok.

— A hatóságot figyelmeztetjük, hogy gátolja meg azon galád kegyetlenséget, melylyel nagy köleseynk szobrának környe bepiszkolattik.

(Figyelmet érdemlő.) Örömmel tudjuk a szülőkkel, hogy Zombori Gedő az irodalom és nevelés terén jól ismert tanár ur, előkelő szülők gyermekeit nevelés végett szállásra, egész ellátásra, a gymn-

sialis tantárgyakon kívül a német és francia nyelvben oktatásra méltányos díj mellett elfogadja, s tisztelettel kéri a t. cz. szülőket, hogy szándékuk felől őt levélben előgesen is tudósítani sziveskedjenek.

— Benedicty Hermin a szatmári prot. nővelde eddigi közkedvelt vezetőnöje magányintézetet nyitott. Kéri a szülők bizalmát, mit, mint eddig, ugy ezután is kérdelemelni törekszik.

— A beesület nevében tiltakozunk azon jellemtelen koholmány ellen, mintha e lapok kiadó szerkesztője egy ifju barátjával házanként eljárta városi polgármérsait s ez lett volna az ok, mely miatt a vidéki műkedvelők e hó 10-ikén tartott jótékony előadásán a város értelmisége oly kevésbé volt képviselve. Tették volna pedig ezt azért, minthogy a szinlap nem az itteni nyomdában nyomtatott. E lapok szerkesztője, sőt e városról senki — tudunkkal — egy hanggal sem törekedett a jótékony előadás czélját elejteni; ily gyanút csak azok mondhatnak ki, a kik oly aljasságra képesek. E lapok szerkesztője már többször nyomtatott ki ingyen jótékony előadásra hirdetéseket, szinlapokat, s nem hogy rontotta, hanem elősegítette volna a vidéki nőegylet nemes czélját.

VEGYES HIREK.

* Privitzer magyar másodkancellár, a hiv. „W. Ztg“ szerint ideiglenes nyugállapotba helyeztetett.

Aug. 29-én kelt legfelsőbb kéziratokkal megengedtetett, hogy Mikó Antal Csik-szék ideigl. főkirálybírája, Bély György Aranyos-szék ideigl. főkirálybírája, b. Kemény Domokos és Nagy Elek volt ideigl. gubernialis tanácsosok hivatalaikat ismét elfoglalják. — Aug. 29-én kelt legfelsőbb kéziratral Fogarassy Mihály erdélyi püspök, valóságos gubernialis tanácsossá neveztetett ki. Ugyiszintén visszahelyeztettek előbbi méltóságukba: Bánffy Dániel Doboka, — b. Kemény György Tordamegye főispánja, Dániel Gábor Udvarhely-szék ideigl. főkirálybírája, gr. Nemes János, b. Bornemisza János és Bethlen Gábor korábbi kormányzói tanácsosok, előbbi állomásaikat az erdélyi kormányzóként ismét elfoglalták. Buttyán László Dobokamegye adminisztrátora ideigl. kormányzói tanácsosul neveztetett ki.

— A pesti nemzeti színházat a napokban veszedély fenyegette, a mennyiben a szomszédjában levő nevezetes „Griff“ vendéglő leégett.

Ü Z L E T:

Szatmártt, sept. 12-n tartott heti-vásári piaci árak: Tiszta buza 4 ft 40 kr— 4 ft 80 kr. Kétszeres 3 ft 60 kr— 4 ft. Rozs 2 ft 80 kr. Árpa 2 ft. Zab 90 kr— 1 ft. Tengeri 3 ft 20 kr— 4 ft. Kása 5 ft 60 kr. Főzelék 4 ft. Krumpli 1 ft 60 kr.

H I R D E T É S E K.

1—1 Hirdetés.

Tudatom a t. közönséggel, hogy Szatmáron nagy út-utczán 259. sz. a. házas-telket, melyben van 6 szoba, 2 konyha, 2 élés- és egy fűskamara, 8 lóra istálló, sertés-ól, szekérszín s tizenkét üles száraz pince; egy a szatmári csillaghegyen lévő 9 darab, mintegy 14 ezer tőkéből álló szőlőbirtokomat, jókarban lévő zsin-delyes épületekkel, s mind a szőlőhöz tartozó vasas kádakkal, sajtóval, és 30 köblösnyi szántó- és kaszálóból álló egy tagban lévő körülárkolt alfával, szabad kézből örökáron eladom; a venni szándékozó véiem még e hó végéig személyesen értekezhet.

Szatmáron 1865. sept. 17.

Cseresnyés Károly, ügyvéd.

A négy elemi-osztályt szorgalommal végzett 13 évkort meghaladt ifju a könyvkötő-mesterséghez felvétetik, a feltételről, szóval, vagy bérmentve levél útján értekezhetni Agyó György ezim alatt Szatmártt. Ugyiszintén oly tanuló ifjak, kik hajlamból a tanulmány mellett ismereteket akarnak szerezni e mesterségből, koszt és lakásra az iskolai évre felvétetnek.

1—1 HIRDETMÉNY.

Egy szegény fiu, a ki a 4-ik gimnasiumot bevégezte, jó tanuló és N.-Károlyban az első rajzoló,

az 5-ik osztályt kívánná folytatni, ajánlja magát egy házhoz, a hol egy vagy két iskolás gyermek volna, azt tanítani írni, olvasni és rajzolni, egy kis kosztért és szállásért; a kinek elvállaló szándéka volna, jelentse magát vagy Tóth Sándor tanár urnál, vagy Fogel Ferencz urnál, Szatmáron.

353/1865 P. 4—1

Arverési hirdetmény.

László Pál angyalosi lakos felperesnek kielégíthetése végett, Czerjók Imre n.-géczi lakos alperestől bírósán lefoglalt négy járnas ökör, 100 darab anyabirka, 60 db. bárány és 4 db. ló, sept. 20-án delelőtti 11 órakor Szatmáron a baromvásár helyiségén el fogván árvereztetni, erről a venni szándékozók ezen-nel értesítetnek.

Kelt Csengerben 1865. sept. 11.

Szuhányi Lajos, szbíró.

Hirdetmény.

Sz. kir. szatmár-németi város törvényszéke mint esődbíróság Károlyi Mihály, és neje Szücs Erzsébet helybeni lakosok ellen, saját bejelentésük alapján esőbület nyitattván, ennek folytán bármily jogczimmal bíró hitelezők megjelensére, s okmányokkal támogatott követeléseiknek szabályszerű beadására határ napul f. é. october hó 6-ik napja oly kijelentéssel tüzetik ki, hogy a később beadott követelések el nem fogadlatnak.

perügyelőnek Korányi János ügyvéd, idegl. tömeggondnoknak pedig Somlyai György bírtokos ur nevezettek ki.

Szatmártt 1865. augusztus 24-én tartott tszéki üléséből. 1—2

21123/VIII. 865.

A fogyasztási adó haszonbérletének árverése.

A szatmári es. kir. kerületi pénzügy igazgatóság részéről ezennel közhírré tetetik, hogy Tasnádi városban a bor és hus fogyasztási adó 20% pótlékkal beszedése 1866. január 1-sőtől egész 1866. december utójáig — és feltételeesen 1867. és 1868. évekre is nyilvános árverés útján haszonbérbe adatik.

Kikiáltási ár egy évre a bor-fogyasztástól . . . 1586 frt és a hústól . . . 1164 „

összesen 2550 frt,

azaz: kétezer ötszáz ötven o. é. forint.

A nyilvános árverés 1865. év october 2-ik napján a szatmári es. k. pénzügy-igazgatóságnál fog megtartatni. Írásbeli ajánlatok is elfogadlatnak, melyek 10% bánatpénzzel ellátva 1865. october 1-ső délutáni öt óráig a szatmári es. k. pénzügy-igazgatóság elnökségéhez benyújtandók.

A bérleti feltételek a szatmári es. k. pénzügy-igazgatóságnál és a nagy-károlyi es. k. pénzügyi biztosságnál mindenkor megtekinthetők.

Cs. k. pénzügy-igazgatóság.

Szatmártt, 1865. szeptember 12-én. 1—2

Vittek.

2578/1865. 4—1

Felhívás.

A Pál Mihály nevére jegyzett ombodi 20-dik sz. telekjegyzőkönyvi birtoknak végrehajtás útjáni elárverezhetése tekintetéből a bekebelezéssel biztosított hitelezőknek a megyei telekkönyvi törvényszék előtt leendő összejevetelére 1865-ik évi october hó 12-ik napjának d. e. 9 órája levén kitűzve: mindazok, kik a lefoglalt javakra tulajdoni igényt tartanak, ezennel felhivatnak, hogy igényüket a feltirt napig e törvényszéknél jelentsék be.

Szatmármegyei telekkönyvi törvényszékének 1865. évi augusztus hó 31-ikén Szatmáron tartott üléséből.

Zombory Zsigmond, tkönyvi kiadó.

2287/1865. 4—1

Felhívás.

A Vincze Dániel, Zsigmond, András nevére jegyzett Nagy-Ari 21. 22. 407. 108. és 127-ik sz. telekjegyzőkönyvi birtoknak végrehajtás útjáni elárverezhetése tekintetéből a bekebelezéssel biztosított hitelezőknek a megyei telekkönyvi törvényszék előtt leendő összejevetelére 1865. évi october hó 5-dik napjának d. e. 9 órája levén kitűzve: mindazok, kik a lefoglalt javakra tulajdoni igényt tartanak, ezennel felhivatnak, hogy igényüket a feltirt napig e törvényszéknél jelentsék be.

Szatmármegyei telekkönyvi törvényszékének 1865. évi augusztus hó 9-én Szatmáron tartott üléséből.

Zombory Zsigmond, tk kiadó.

H I R D E T É S E K.

Szóló eladási hirdetés.

A nagy-sikárlói határban, Kis-Kalimán nevű szőlő hegyen lévő 5 hold területű, igen jó karban, s jó nagy aljával, hol gyümölcsös és igen jó kaszáló van; szükséges, s jó karban lévő épületekkel, bor prüssel és kádakkal ellátott dézmátlan szőlő, a rajta lévő jó terméssel együtt szabad kézből eladó.

A tisztelt venni szándékozók, bármely órában és napban értekezhetnek a zelestyei tveghutában, az ottan lakó uradalmi erdésznel, mint tulajdonosnál. Kelt Ujhután (Zelestye) sept. 12. 1865. 1-3 **OLAJOSSY ANTAL.** urad. erdész

H I R D E T M É N Y.

Alantírott tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy a tölem vásárlók kényelmére, különböző színű teljes tulipán-hagymákat, téli-salátá és spenót magvakat őszi vetésre *Iosonczai József* ur kereskedésében letéteményeztem, hol is azok friss minőségben jutányos árért kaphatók. Továbbá óriási kaktusokból eladó példányok a „Korona” czimű vendéglőben lesznek kitéve.

Borbély György.
es. bagosi műkertész.

2-3

1097/1865

Felhívás.

A Bärtha András nevére jegyzett herci 65-ik sz. telekjegyzőkönyvi birtoknak végrehajtás utján elárverezhetése tekintetéből a bekebelezéssel biztosított hitelezőknek a megyei telekkönyvi törvényszék előtt leendő összejevetelére 1865-ik évi october hó 19-dik napjának d. e. 9 órája levén kitéve: mindazok, kik a felfoglalt javakra tulajdoni igényt tartanak, ezennel felhívotnak, hogy igényüket a fentírt napig a törvényszéknél jelentésk be.

Szatmármegye telekkönyvi törvényszékének 1865-dik évi augusztus hó 31-én Szatmáron tartott üléséből.

Zombory Zsigmond, tk. kiadó.

1-2

EGY CSALÁD,

mely a szatmári i-ko-lók szomszédságában tartja lakását, 2-3 uri házból származó 10-14 éves tanuló, a közelgő iskolai éven át, havi 18 forintért, szállásra, ételmezésre és gondos felügyeletre szívesen befogad. Bővebb értesítést e lap kiadó-hivatala ad.

2-2

Egy hat változatu templombeli orgona és egy fisz-harmonika szabad kézből eladó, a venni szándékozók megtekintés végett jelentsék magukat Blahunka Sámuel házánál 138. szám alatt.

1-5

Szatmármegye törvényszékének 1865. mártius 28-án 793/1865 sz. a. kelt rendelete folytán a Kende Gusztáv esod-tömegéhez tartozó ingóságok, u. m.

- 1 pipatartó asztal, diófából, beesára 5 ft.
  - 1 íróasztal karzattal, eseresznye 12.
  - 1 játszó kisasztal „ 6
  - 2 darab dupla drót esövü vadasz fegyver „ 80.
  - 1 vontesövü vadász fegyver „ 10.
  - 2 darab kard „ 10.
  - 1 vadász tarisznya és egy kürt „ 10.
  - 1 kis asztali óra „ 6.
- folyó év oct. 3-án a helyszínen Istvádban a legtöbbet ígérőnek árverés utján el fognak adatni; mirendve a venni szándékozók ezennel meghivatnak.
- Kelt Jánkon sept. 11-én 1865.
- Pikó László tömeggondnok.

1-5

Árverési hirdetés.

A csodválasztmány határozata folytán ezennel közhírré tétetik, miszerint va-

gyonbukott Várady Julianna atyai lakosnó esodtömegéhez tartozó s Atya községben és határában lévő belső és külső ingatlanok, u. m. 151. tjegezokönyvi iven A. I. 66/a. sz. a. belső nemes telek, 84 hold szántó és kaszáló, ugy a 115. és 120. tjegezokönyvi iven álló közösből 7 telek után járandó erdő és legelőbeli illetőség 5754 frt 54 krra becsültetvén meg, bíróság, f. é. november hó 15-kán mint első, és december hó 14-én mint másod határnapon s ekkor beesáron alul is el fog adatni, mivől a venni szándékozók azon figyelmeztetés mellett értesítetnek, hogy az árverési feltételeket Moldvay Ignac választmányi elnöknel és tömeggondnoknál megtekintethetik.

Kelt Atyában 1865. sept. 15.

Szabó Boldizsár, esodtömeggondnok.

3668/1865

Árverési hirdetés.

Szatmármegye telekkönyvi törvényszéke részéről ezennel közhírré tétetik, mikép a végrehajtási árverés Darabant János és társa felperes részére ezek 316. ftnyi követelésük s a törvényes járulékok erejéig Osváth József, és neje Urai Veronika alperesek ellen, a Zajta községi 19. sz. tjkönyvben A. I. alatt Uray Veron nevére bejegyzett birtokaira, melyek belső telki lakházból, és mintegy 47. cath. hold szántó- és kaszáló földekből állanak, s összesen 1867 ft 80 krra becsültettek el- r ndeltetvén: árverési határidőül az 1865. évi october hó 27-dik, és szükség esetén 1865. évi november hó 30-dik napjának d. e. 9 órája a törvényszéki tárgyaló terembe tüzetelt ki; melyre venni szándékozók oly kijelentés mellett hivatnak meg, hogy az árverési feltételeket alólirt törvényszéknél bármikor megtekint- hetik, s hogy a kérdéses birtok, a mennyiben az első árverés alkalmával bees- értéken vagy azon felül el nem adathat- nek, a második árverésen a legtöbbet ígérőre azon alul is le fog ütteni.

Szatmármegye telekkönyvi törvényszé- kének 1865. augusztus 31-ik napján Szat- máron tartott üléséből.

Zombory Zsigmond, tk. kiadó.

2014/1865

Árverési hirdetés.

Szatmármegye telekkönyvi törvényszéke részéről ezennel közhírré tétetik, mikép a végrehajtási árverés Fekete Ignac felperes részére, ennek 114 ftnyi és 40 knyi követelése s a törvényes jár- ulékok erejéig Deutsch Antal alperes ellen, ennek és nejeének a Csenger közsé- gi 9-ik sz. tjkönyvben 503. ház szám alatt, nevére bejegyzett épületekre, melyek az utca felől és az udvar hátulról részén álló lakó épületekből, istállóból és más építményekből állanak, s összesen 267 frt 75 krra becsültetett, — elrendeltetvén: árverési határidőül az 1865. évi october hó 12-ik, és szükség esetén 1865. nov. 16-ik napjának d. e. 9 órája a helyszí- nre tüzetelt ki; melyre venni szándékozók oly kijelentés mellett hivatnak meg, hogy az árverési feltételeket alólirt törvényszéknél és a végrehajtással megbízott Szerdahelyi

Károly szolgabirónál bármikor megtekint- hetik, s hogy a kérdéses birtok a menny- nyiben az első árverés alkalmával bees- értéken vagy azon felül el nem adathat- nek, a második árverésen a legtöbbet ígérőre azon alul is le fog ütteni.

Szatmármegye telekkönyvi törvényszé- kének 1865. évi aug. hó 31-ik napján Szatmárt tartott üléséből.

Zombory Zsigmond, tkönyvi kiadó.

229/1865

Hirdetmény.

Tegze Ferencz felperes javára 105 ft. s járuléka erejéig f. Tóth Mihály al- peresnek — 4728. és 4898. ht. sz. a. birtokai eladatni rendeltetvén, e végett f. é. september 27-ik napjának d. e. 9 órája és a helyszíneére oly kijelentéssel tüzetelt ki, hogy az eladandó birtok a legtöbbet ígérőre beesáron alól is le fog ütteni.

Az árverési feltételek e városi telek- könyvi irodában hivatalos órákban meg- tekintethetők.

Szatmár város tszéke mint hatóság 1865 aug. 19-én tartott üléséből.

5439/1865

Arverési hirdetés.

Szatmármegye telekkönyvi törvényszéke részéről ezennel közhírré tétetik, mikép a végrehajtási árverés Simon Eszter Nyiri Zsigmondné s több felperesek részére, ezek 809 forintnyi követelése, s a törvényes járulékok erejéig Szabó János, s neje alperesek ellen, a Mátészalka községi 9-ik sz. tjkönyvben 9-ik ház szám alatt Szabó János nevére bejegyzett epület tu- lajdonára, melyek összesen 200 fetra be- csültetettek, elrendeltetvén: árverési ha- táridőül az 1865. évi september hó 19-ik és szükség esetén 1865. évi october hó 19-ik napjának d. e. 9 órája a hely szí- nére tüzetelt ki, melyre venni szándé- kozók oly kijelentés mellett hivatnak meg, hogy az árverési feltételeket alólirt tör- vényszéknél, és a végrehajtással megbí- zott Gacsályi Lajos szolgabirónál bármikor megtekintethetik, s hogy a kérdéses birtok, a mennyiben az első árverés alkalmával bees- értéken vagy azon felül el nem adathat- nek, a második árverésen a legtöbbet ígérőre azon alul is le fog ütteni.

Szatmármegye telekkönyvi törvényszé- kének 1865. évi augusztus hó 17-ik nap- ján Szatmáron tartott üléséből.

Zombory Zsigmond tk kiadó.

4351/1865

Arverési hi detmény.

Szatmármegye telekkönyvi törvényszéke részéről ezennel közhírré tétetik, mikép a végrehajtási árverés Ecker Mihály fel- peres részére, ennek 1354 frt 50 knyi követelése, s a törvényes járulékok erejéig Fuchs Lajos alperes ellen, ennek az Erdők községi 313 sz. tjkönyvben 2197. h. sz. alatt az o nevére bejegyzett birtokra, mely 14,000 tóket magában foglaló szőlőből, azon épült pajtából, abban lévő butorok- ból és több gazdasági eszközökből áll, s összesen 1669 frt 12 krajcárra becsül- tetett, elrendeltetvén: mután vevők hiá- nyában a 2-ik árverésen sem adatott el, — harmadik árverési határidőül az 1865. évi september hó 19-ik napjának d. e. 9 órája a hely színeére tüzetelt ki; melyre venni szándékozók oly kijelentés mellett hivatnak meg, hogy az árverési feltételek- et alólirt törvényszéknél és a végrehaj- tással megbízott Verzár József főszo- lga- birónál bármikor megtekintethetik, s hogy a kérdéses birtok, a mennyiben az első árverés alkalmával beesértéken vagy azon felül el nem adathatnék, a második árve- résen a legtöbbet ígérőre azon alul is le fog ütteni.

Szatmármegye telekkönyvi törvényszé- kének 1865. évi augusztus hó 17-ik nap- ján Szatmárt tartott üléséből.

Zombory Zsigmond tk kiadó.

465/1865

Hirdetmény.

Tamási Lászlónak Szatmár városában 25-ik sz. a. fekvő és 45931 ft 66 kria becsült házastelke Stern Jónás felperes javára Tamási László és Ede alperesek ellen megítelt, 1000 frt tőke s járuléka

erejéig bíróság elárvereztetni rendeltet- vén, e végett első határnapul 1865. évi october 5-ik napja, másodikul 1865. évi november ho 30-ik napja, mindenkor dél- után 3 órákor és a helyszíneére ufolag kitézetnek azon megjegyzéssel, hogy az elárverezendő házastelke elsözben a bees- áron felül, másodizben pedig azon alól is el fog adatni.

Az árverési feltételek a Szatmár városi tkönyvi irodában hivatalos órák alatt meg- tekintethetők.

Szatmár város törvényszéke mint telek- könyvi hatóságnak 1865. évi július hó 6-án tartott üléséből.

1027/eln.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. Helytartó- tanács f. hó június 26-ról 50841 sz. a. kelt intézményéhez képest Szatmár-Né- meti sz. k. városban a Kazinczy-utczán 20. sz. a. lévő rom. eath. gymnasium telke a rajta lévő épületekkel együtt f. év september 27-én délelőtti 10 órákor ujabban tartandó önkéntes árverelés mellett a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Az árverési feltételek a polgármes- teri hivatalnál mindenkor megtekint- hetők.

Kelt Szatmáron augusztus 31. 1865. Békési, polgármester.

308/1865

Hirdetmény.

Kósa Károly marasztalt alperesnek e városi 3064. sz. jtkben 540. sz. alatt fekvő és 900 forintra értékelt házastelke Jakab Mihály felperes javára 65 ft. s járuléka fejében bíróság elárvereztetni rendeltetvén, e végett f. év september 28-ik napja első, ismét f. év october 28-ik napja második határnapul min- denkor d. u. 5 órákor és a helyszíneére oly kijelentéssel tüzetelt ki, miszerint az elárverezendő házastelke az elsözben beesáron felül, másodizben pedig azon alól is el fog adatni.

Az árverési feltételek az e városi tkönyvi irodában hivatalos órákban meg- tekintethetők.

Szatmár város tszéke mint tkönyvi hatóság 1865. június 8-án tartott ülés-éből.

H I R D E T M É N Y

buza és tengeri szállításra.

A nagybányai kincstári bányakerü- leti munkások számára szükségelt 34450 bécsi mérő idet tiszta buza, és 2200 b. mérő tökéletes száraz tengeri, me- lyekből:

- 17100 bécsi mérő tiszta buza N.-Bányára
- 9500 „ „ Kapnikbányára
- 2200 „ „ Oláhláposra
- 2550 „ „ Sztrimbulyba
- 3500 „ „ Oláhláposbá- nyára

továbbá:

- 9800 bécsi mérő tengeri N.-Bányára
- 5700 „ „ Kapnikbányára
- 2100 „ „ Oláhláposra
- 2100 „ „ Sztrimbulyba
- 2500 „ „ Oláhláposbá- nyára

nyára részletenkint leend szállítandó, — folyó év september 22-én a nagybányai kincstári gazdasági hivatal irodájában lepecsélt írásbeli ajánlatok utján ár- csökkenítés fog tartatni.

Vállalkozni kívánók erről oly módon értesítetnek, miszerint 10% bánatpénz- zel ellátott lepecsélt ajánlataikat f. év september 22-én déli 12 óráig a nagy- bányai kincstári gazdasági hivatal irodá- jában adják be, — későbbi ajánlatok is, melyeknek külső borítékán a fenkijelölt bánatpénz betétele megemlitve nincs, — semmi ürügy alatt el nem fogadhatnak.

A szállítási feltételek Nagybányán, ugy Sztrimbulyban és Kapnikbányán az illető gazdasági irodákban akármely órá- ban megtekintethetők.

Kincstári kerületi gazdasági igazgatóság Nagybányán augusztus 31-én 1865. 3-3